

حال «پزشك خانواده» خوب نیست

روزگاري تخت گاز مي رفت و حالا موتور سوزانده است! اين خلاصه روالي است..

اجراي طرح پزشك خانواده از سال 84 آغاز شده و هنوز سراسري نشده است

حال «پزشك خانواده» خوب نیست

روزگاري تخت گاز مي رفت و حالا موتور سوزانده است! اين خلاصه روالي است که پزشك خانواده در سال هاي اخير طي کرده و گرچه زماني هدف ي سهل الوصول براي وزارت بهداشتي ها محسوب مي شد، حالا رويايي دور است که خيلي ها به عملي شدنش با ديده ترديد مي نگرند؛ همان چراغي که وزير بهداشت مي گويد نمي خواهد بگذارد خاموش شود اما....

تقريبا محال است کسي در کشورمان با رسانه ها دوست باشد و چيزي از طرح پزشك خانواده نشنيده باشد. طرح پزشك خانواده، از سال 84 در کشور آغاز شد و حالا در چهار استان کشور به شکل سراسري در حال اجراست.

اين طرح به شکل رسمي از حدود شش سال پيش در کشور آغاز شد و هدف از آن توزيع عادلانه درمان بين همه اقشار و کاهش پرداخت ها از جيب مردم است. همچنين طرح پزشك خانواده روشي موثر براي ارتقاي سطح سلامت عمومي و رساندن پيام هاي بهداشتي مهم متوليان بهداشت و درمان در کشور به عموم مردم است و در غربالگري هاي عمومي نيز به کار مي آيد.

بخشي از اعتبارات اين طرح سهم وزارت بهداشت و مقداري هم سهم سازمان هاي بيمه گر است و از آنجا که مصوبه دولت است، تامين اعتباراتش به عهده دولت است.

اين طرح قرار است مشکل بيکاري پزشکان عمومي را نيز حل کند زيرا رکن اصلي اش اين گروه از پزشکان هستند. براساس اين طرح هر پزشك بايد 2500 بيمار را درمان کند و به ازاي هر نفر نيز 2100 تومان دريافت مي کند.

طرح پزشك خانواده هم اکنون در استان هاي تهران، مازندران، فارس و سيستان و بلوچستان اجرايي شده و به گفته وزارت بهداشتي ها قرار است با اجراي کامل آن در کشور بيش از ۵۳ ميليون نفر در شهرهاي بالاي ۲۰ هزار نفر جمعيت تحت پوشش قرار بگيرند.

با اين حال گرچه برخي وزارت بهداشتي ها مي گویند در آينده اي نزديک به شهر ري و اسلام شهر نيز مي رسد و حتي قرار است به زودي همه کشور را دربر بگيرد، مدتي است گفته هاي مسئولان نشان مي دهد اوضاع پيشرفت اين طرح به آن خوبي ها که پيشتر گفته مي شد، نیست و با آن که وزارت بهداشت در مراحل ابتدائي اجراي آن عزمش را جزم کرده بود، اما آرام آرام تکتک مسئولان، لب به افشاگري گشوده اند تا دلايل اجرانشدن احتمالي اش را توجيه کنند.

اجراي طرح پزشك خانواده اکنون به حدي با مشکل مواجه شده است که بتازگي سيد عبدالله عمادي، معاون رفاه اجتماعي وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعي درباره اين طرح که قرار بود کاملا رايگان باشد، در گفت وگو با ايسنا اعلام کرده قرار است مراجعه ماهانه بيماران به پزشك خانواده محدود شود و به اين ترتيب هر بيمار ماهانه دو تا سه مرتبه بيشتر نمي تواند از خدمات رايگان استفاده کند.

نبضش به ضربان افتاد، فكري کنيد!

يکي از مسئولاني که اخيرا از موانع موجود بر سر راه پزشك خانواده حرف زده است سيدحسن امامي رضوي، معاون درمان وزير بهداشت است که هنوز يادش نرفته، قرار بود مجلس 6000 ميليارد تومان اعتبار براي اجرايي شدن اين طرح در اختيار وزارت بهداشت بگذارد ؛ همان 6000 ميليارد توماني که روي کاغذ باقي مانده و دست وزارت بهداشتي ها از آن خالي مانده است.

او در گفت وگو با فارس تصريح مي کند: امروز تنها نگراني ما بحث بودجه است که اگر تامين شود ديگر وزارت بهداشت هيچ مانعي

برای اجرایی کردن طرح نخواهد داشت و دقیقاً همان طور که رئیس‌جمهور دستور داده است طرح را دو ساله اجرایی می‌کند.

گلایه‌ها اما فقط از اتاق معاون درمان در وزارت بهداشت به گوش نمی‌رسد. حالا که قرار است طرح پزشک خانواده گسترش پیدا کند و نسخه 02 آن اجرایی شود، حرف و حدیث‌ها درباره احتمال شکست خوردنش بیشتر شده است، تا جایی که شریعتی، دبیر اجرایی پزشک خانواده در کشور، در واکنش به انتقادهای به مهر می‌گوید: «#171؛ اگر وقت داشتیم به این نقدها پاسخ می‌دادم، ولی عجلتا بدانید در یک بند از ابلاغیه برنامه ۰۲ توسط دولت، اجازه تصحیح این نسخه و ابلاغ همزمان آن به ستاد اجرایی پزشک خانواده داده شده است و می‌توان تمام نواقص برنامه را از این طریق رفع کرد، کما این‌که تاکنون در برخی موارد اصلاحاتی در نسخه اولیه انجام شده است.»

گره اصلی این جریان را شریعتی در حرف‌هایش رو می‌کند و پرده‌پوشی را کنار می‌گذارد تا به مردم اعلام کند که اعتبار اجرایی برنامه پزشک خانواده در بودجه سال 91 دیده نشده است.

در نسخه 02 پزشک خانواده قرار است این طرح در همه شهرهای با جمعیت بالای یکصد هزار نفر اجرا شود.

چراغش کم‌سو شده؟

گفته‌های مسئولان حکایت از آن دارد که حال طرح پزشک خانواده خوب نیست و با این حال مرضیه وحیددستجردی، وزیر بهداشت از آن دست پزشک‌هایی است که تا لحظه آخر ناامید نمی‌شوند و بر بالین بیمار بدحالشان به انتظار بهبود می‌نشینند و برایش حرف‌های امیدوارکننده می‌زنند.

دستجردی هنوز هم امیدوار است و حتی انتقادهایش را هم با زبانی نرم و ملایم بیان می‌کند، اما به هر حال پشت همه این توصیه‌های ملایم، هشدارهای جدی پنهان شده است. برای مثال وقتی وزیر بهداشت می‌گوید: «#171؛ نمی‌گذاریم چراغ پزشک خانواده کم‌سو شود» یعنی شرایطی پیش آمده است که او را نگران کم‌سو شدن این چراغ کرده یا وقتی می‌گوید: «#171؛ ۸۰۰ تا ۹۰۰ میلیارد تومان بودجه جهت تحت پوشش قرار دادن شهرهای کشور نیاز است که امیدواریم معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی ریاست جمهوری این بودجه را در اختیار سازمان‌های بیمه‌گر قرار دهد» یعنی هنوز این معاونت بودجه را به سازمان‌های بیمه‌گر نداده است.

همه پزشکان اما لحن ملایم دستجردی را ندارند، برای مثال عابد فتاحی، عضو کمیسیون بهداشت و درمان مجلس رک و بی پرده گفته است در شرایط کنونی امیدی به آینده این طرح ندارد و حسینعلی شریاری رئیس کمیسیون بهداشت و درمان مجلس نیز بارها و بارها اعلام کرده است که هرچند طرح پزشک خانواده جزو اولویت‌های نظام سلامت کشور بوده، اما نبود اعتبارات در حوزه سلامت، مانع اجرایی شدن طرح پزشک خانواده شده است.

بیمه‌ها می‌نالند

از سوی دیگر با آن که وزیر بهداشت می‌گوید سهم بیمه‌ها در اجرای طرح پزشک خانواده 900-800 میلیارد تومان است، سیدعبدالله عمادی، معاون وزیر تعاون کار و رفاه اجتماعی نظر دیگری دارد و در گفت‌وگو با فارس تصریح می‌کند: قرار بود هزار میلیارد تومان اعتبار به این طرح اختصاص داده شود تا بشود در شش ماه تمام کشور را تحت پوشش این طرح قرار داد، اما هنوز معاونت نظارت و راهبردی ریاست جمهوری این اعتبار را تخصیص نداده و بیمه‌ها از اعتباراتشان برای اجرای آن استفاده نمی‌کنند.

عمادی به فارس می‌گوید: به ما قول دادند که در سال 92 اعتبار مورد نیاز برای اجرای این طرح تخصیص داده شود.

بخت یار دستجردی می‌شود؟

تقریباً سه ماه تا پایان سال فرصت باقی مانده است و تجربه‌های پیشین از روند تخصیص اعتبار به مصوبات گویای آن است که زمستان، فصل تخصیص اعتبار نیست و احتمالاً اعتباری که متولیان سلامت در کشور به دنبال آن هستند دست‌کم تا فروردین سال آینده به دستشان نمی‌رسد و طرحی که قرار است اقشار فقیر و ضعیف را از خدمات بهداشتی و درمانی برخوردار کند و از هزینه‌های غیر ضروری مردم بکاهد به این زودی‌ها قرار نیست سراسری شود.

با این حال می‌شود امیدوار بود که بخت یار وزیر بهداشتی باشد که بیش از دیگر وزرای بهداشت در دوره‌های پیشین به بهبود وضع سلامت اقشار فقیر فکر کرده است. می‌شود امیدوار بود که اعتبار مورد نیاز اجرایی شدن طرح پزشک خانواده میان تجربه‌هایی که ما از

روند تخصیص اعتبار داریم يك استثنای طلایی باشد و در همین چند ماه باقیمانده به پایان سال تامین شود و دل وزارت بهداشتی‌ها را خوش کند و مردم را راضی، فقط به شرطی که مسئولان ایمان بیاورند این طرح، اولویت نظام سلامت است و به هیچ قیمتی نباید متوقف شود.

مریم یوشی‌زاده / گروه جامعه